

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П. ДРАГОМАНОВА**

ДРУЧИК Володимир Данилович

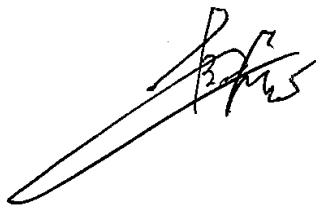
378.011.3-051:796]:613.8

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У СТАРШІЙ ШКОЛІ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ – 2017

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Приватному вищому навчальному закладі «Академія рекреаційних технологій і права», Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор
КАРПЮК Роман Петрович,
Волинська обласна рада,
заступник голови.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
ДЖУРИНСЬКИЙ Петро Борисович,
Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»,
завідувач кафедри теорії і методики фізичної
культури та спортивних дисциплін;

кандидат педагогічних наук, доцент
ОМЕЛЬЧУК Олена Володимирівна,
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова,
доцент кафедри біологічних основ фізичного
виховання та спортивних дисциплін.

Захист відбудеться 19 січня 2017 року о 14.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.01 в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9.

Автореферат розісланий 09 грудня 2016 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Сиротюк В.Д.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Соціально-економічні перетворення в українській державі та гостра потреба у здоровій нації актуалізують потребу суспільства в якісній професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури як цілісної педагогічної системи, функціонування якої передбачає створення умов для оволодіння студентами професійно орієнтованими знаннями, вміннями та навичками, які дозволять впроваджувати здоров'язбережувальні технології у загальноосвітніх навчальних закладах. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури в сучасних умовах характеризується активними інноваційними процесами, пов'язаними з демократизацією та гуманізацією, розробленням Державного стандарту та нового змісту вищої освіти, в зв'язку з чим розширюється соціокультурне середовище майбутньої професійної діяльності та змінюється його призначення. З позицій сьогодення здоров'язбережувальні освітні технології складають технологічну основу здоров'язбережувальної педагогіки, яка є однією з найперспективніших освітніх систем XXI століття.

Основні вимоги до професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури показали, що вони базуються на засадах Законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті (2002 р.), Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту (2004 р.), Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки (2011 р.), Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» (2016 р.).

Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах ґрунтовно досліджували О.Ю. Ажиппо, П.Б. Джуринський, Є.А. Захаріна, Л.І. Іванова, Р.П. Карпюк, Л.П. Сущенко, О.В. Тимошенко, Б.М. Шиян та ін.

Деякі аспекти підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищій школі розглядали Л.П. Ареф'єва, О.А. Атамась, О.М. Войтовська, Л.В. Гальченко, Л.О. Коновальська, Б.А. Максимчук, В.І. Наумчук, О.В. Омельчук, В.Г. Омеляненко, Н.М. Самсутіна та ін.

Особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій у загальноосвітніх навчальних закладах вивчали О.П. Аксьонова, О.П. Бабешко, О.М. Ващенко, Н.Ф. Денисенко, О.Д. Дубогай, В.М. Єфімова, В.Й. Земцова, В.М. Оржеховська та ін.

Останніми роками активно розвиваються наукові дослідження вітчизняних (В.П. Горащук, М.С. Гончаренко, О.Д. Дубогай, С.Ю. Путров, Л.П. Сущенко та ін.) і закордонних (J.P. Allegrante, N. Cavill, T. Lynch, C. Parsons, M. Talbot та ін.) учених, які стосуються проблеми зміцнення та збереження здоров'я молодого покоління.

Актуальність і доцільність дослідження проблеми зумовлені також необхідністю подолання суперечностей, які виникають між:

- зростанням попиту на висококваліфікованих учителів фізичної культури і недостатнім рівнем сформованості готовності випускників до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі;

- суспільними вимогами до здоров'язбереження учнів старшої школи і готовністю майбутніх учителів фізичної культури до такої діяльності;

- потребою студентів в оволодінні знаннями, вміннями та навичками щодо зміцнення та збереження здоров'я старшокласників і недостатнім теоретичним обґрунтуванням педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Визначення зазначених суперечностей, аналіз наукових джерел і власного досвіду викладацької діяльності вказують на необхідність пошуку шляхів підвищення ефективності підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Аналіз сучасного стану підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі показав, що обрана проблема розроблена ще недостатньо.

Об'єктивна потреба, актуальність, недостатній рівень теоретичної дослідженості та практичної розробленості проблеми зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: **«Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі».**

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження відповідає тематичному плану наукових досліджень Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна» з наукового напрямку «Зміст, форми і методи підготовки майбутніх учителів фізичної культури в умовах сучасної парадигми освіти» (протокол № 3 від 2 вересня 2006 року) та тематичному плану науково-дослідної теми Приватного вищого навчального закладу «Академія рекреаційних технологій і права» на 2015-2017 роки: «Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах інформатизації освіти», зареєстрованої Українським інститутом науково-технічної і економічної інформації (державний реєстраційний номер 0115U002901).

Тему дисертації затверджено Вченою радою Луцького інституту розвитку людини Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (протокол № 5 від 29 грудня 2010 року) та узгоджено у бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень у галузі педагогіки і психології в Україні (протокол № 1 від 25 січня 2011 року).

Мета дослідження полягає у виявленні, теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Відповідно до мети сформульовано його основні завдання дослідження:

1. На основі теоретичного аналізу психолого-педагогічної літератури та літератури з фізичної культури з'ясувати стан розробленості проблеми дослідження та уточнити зміст понять «підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі» та «готовність майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі».

2. Теоретично обґрунтувати структуру готовності як результату підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних

технологій у старшій школі.

3. Уточнити критеріальну базу моніторингу ефективності підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

4. Розробити та теоретично обґрунтувати модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

5. Виявити та теоретично обґрунтувати педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі, які експериментально перевірити.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах.

Предмет дослідження – педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань та досягнення мети використано відповідні методи дослідження: *теоретичні*: аналіз та узагальнення теоретичних положень наукової літератури з метою уточнення змісту понять «підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі» та «готовність майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі»; синтез та порівняння – з метою теоретичного обґрунтування структури готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; абстрагування та класифікація – з метою уточнення критеріальної бази моніторингу ефективності підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; моделювання – з метою розроблення та обґрунтування моделі підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; систематизація – з метою виявлення та теоретичного обґрунтування педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; *емпіричні*: анкетування, опитування, педагогічне спостереження, тестування, ретроспективний аналіз власного досвіду роботи у вищому навчальному закладі, педагогічний експеримент з метою перевірки ефективності педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; *статистичні*: методи статистики, зокрема, *t*-критерій Стьюдента та факторний аналіз для обробки отриманих результатів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

– *вперше* введено в науковий обіг і схарактеризоване поняття «підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі»; виявлено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі (трансформація змісту підготовки майбутніх учителів фізичної культури у

вищих навчальних закладах; педагогічна діагностика з використанням комп'ютерних технологій з метою визначення рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; набуття досвіду студентами щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій у процесі практичної діяльності зі старшокласниками); розроблено та теоретично обґрунтовано модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі, яка складається з цільового, теоретико-методологічного, змістового, технологічного та результативного блоків;

- *уточнено* критеріальну базу моніторингу ефективності підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі;

- *удосконалено* структуру готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі;

- *подальшого розвитку* набули положення щодо науково-методичного забезпечення підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що підготовлено навчальний посібник «Організація та проведення змагань з легкої атлетики», тестові завдання до теоретичної частини з дисципліни «Загальна теорія здоров'я», тестові завдання з дисципліни «Легка атлетика» та тестові завдання з організації та проведення змагань з легкої атлетики, які розроблені у співавторстві; розроблено та впроваджено навчально-методичні комплекси на паперових та електронних носіях з дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Загальна теорія здоров'я», «Легка атлетика та методика її викладання», «Здоров'язбережувальні технології в старшій школі»; розроблено у співавторстві з Р.П. Карпюком і О.М. Лінчуком комп'ютерну програму «ДКЛ: моніторинг рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі»; впроваджено у навчально-виховний процес педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Теоретичні положення та практичні напрацювання, які викладені в дисертаційному дослідженні, можуть бути використані в навчально-виховному процесі підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах, а також у системі післядипломної педагогічної освіти для підвищення професійної компетентності вчителів фізичної культури.

Основні положення та результати дослідження **впроваджено** у навчальний процес Бердянського державного педагогічного університету (довідка від 30 червня 2016 року, № 64-01/706), Державного вищого навчального закладу «Запорізький національний університет» (довідка від 1 червня 2016 року, № 01-15/152), Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (довідка від 23 червня 2016 року, № 07-10/1129), Приватного вищого навчального закладу «Академія рекреаційних технологій і права» (довідка від 29 серпня 2016 року, № 50), Східноєвропейського національного університету імені Лесі України (довідка від 17

червня 2016 року, № 03-29/02/1833), Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка (акт від 06 липня 2016 року, № 852-33/03).

Особистий внесок здобувача. У публікаціях, підготовлених спільно з співавторами, внесок здобувача полягає: у розробленні переліку питань та завдань для підсумкового контролю – у навчальному посібнику [8] і тестових завданнях [2], [3], [4]; у розробленні та аналізі категоріального апарату – у статтях [9], [10]; в аналізі досліджень та публікацій – у матеріалах [14] і тезах доповіді [15] науково-практичних конференцій.

Апробація результатів дослідження. Основні результати та теоретичні положення дисертаційного дослідження висвітлено та обговорено на: *міжнародних науково-практичних конференціях*: «Актуальні проблеми сучасної біомеханіки фізичного виховання та спорту» (Чернігів, 2011); «Сучасні проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання, здоров'я і професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту» (Київ, 2011); «Актуальні проблеми фізичного виховання та спорту на сучасному етапі і шляхи вирішення» (Чернігів, 2011); «Реалізація здорового способу життя – сучасні підходи» (Дрогобич, 2011); «Актуальні проблеми фізичного виховання, реабілітації, спорту та туризму» (2011, 2013), «Modern problems and prospects of development of physical education, health and training of future professionals of physical education and sports» (Київ, 2016); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання фізичного виховання, спорту та здоров'я студентської молоді» (Бердянськ, 2011); *засіданнях* кафедри теорії та методики фізичного виховання Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна» та кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації Приватного вищого навчального закладу «Академія рекреаційних технологій і права».

Публікації. Основні теоретичні положення і висновки дисертаційного дослідження відображено в 16 публікаціях автора, з них: 1 навчальний посібник, 3 збірники тестових завдань, 8 статей у наукових фахових виданнях, 1 стаття у зарубіжному науковому фаховому виданні, 3 статті у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (271 найменування, з них 14 іноземною мовою) і додатків. Загальний обсяг дисертації 238 сторінок, основна частина 173 сторінки. Дисертаційна робота містить 9 таблиць на 9 сторінках і 35 рисунків на 33 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність дослідження обраної проблеми; визначено об'єкт, предмет, мету, завдання дослідження; розкрито його наукову новизну, теоретичне та практичне значення; подано інформацію про апробацію та впровадження результатів дослідження, публікації та структуру дисертації.

У першому розділі «**Теоретичні засади підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі**» нами охарактеризовано підготовку майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі як

психолого-педагогічну проблему; розкрито термінологічний апарат підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; акцентовано увагу на структурі готовності як результату підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Науковці (Л.П. Арефьева, П.Б. Джуринський, Є.А. Захаріна, Л.І. Іванова, О.В. Омельчук та ін.) вказують, що у сучасний період розробляються нові підходи до вдосконалення системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з метою підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці та здатності зміцнювати здоров'я учнів.

Нами уточнено сутність основних понять дослідження. Майбутні вчителі фізичної культури розглядаються як студенти вищих навчальних закладів, які спрямовують свої зусилля на отримання кваліфікації відповідно до певного терміну навчання та освітньо-кваліфікаційного рівня, що дозволить їм ефективно здійснювати фізичне виховання учнів.

Акцентується також увага на тому, що термін «здоров'язбережувальна» відноситься до якісної характеристики будь-якої освітньої технології, при реалізації якої розв'язується завдання збереження та зміцнення здоров'я учнів.

Теоретичний аналіз наукової літератури засвідчив, що у сучасний період не існує загально прийнятого визначення поняття «здоров'язбережувальні технології». Його тлумачать: як сприятливі умови навчання дитини у школі (відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог, методик навчання та виховання); оптимальну організацію навчального процесу (відповідно до вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм); повноцінний та раціонально організований руховий режим (О.М. Ващенко та С. Свириденко); як валеологічно обґрунтоване сполучення операцій, спрямованих на активізацію, гармонізацію резервних можливостей особистості людини, які забезпечують безпечний її розвиток, навчання, виховання (Н.Ф. Денисенко та О.П. Аксьонова); як сукупність форм, засобів і методів, які спрямовані на досягнення оптимальних результатів у підтримці фізичного, психічного, етичного і соціального благополуччя людини, у формуванні здорового способу життя (І.А. Єрохіна); як частину педагогічної науки, яка вивчає і розробляє цілі, зміст і методи навчання здоровому способу життя, яка спрямована на вирішення питань здоров'язбереження у системі освіти; як спосіб організації, модель навчального процесу, яка гарантує збереження здоров'я всіх суб'єктів навчального процесу; як засіб організації і послідовних дій у навчально-виховному процесі, реалізації освітніх програм на основі всебічного урахування індивідуального здоров'я учнів, особливостей їх вікового, психофізичного, духовно-етичного стану і розвитку (О.І. Ковальова); як такі педагогічні технології навчання, які ґрунтуються на: вікових особливостях пізнавальної діяльності учнів; навчанні на оптимальному рівні складності (складнощі); варіативності методів і форм навчання; оптимальному поєднанні рухових і статичних навантажень; навчанні в малих групах; використанні наочності і поєднанні різних форм надання інформації; створенні емоційно сприятливої атмосфери; формуванні позитивної мотивації до навчання («педагогіка успіху»); на культивуванні в учнів знань з питань здоров'я (В.Р. Кучма і М.І. Степанова); як сукупність прийомів, методів, форм навчання і

підходів до освітнього процесу, при якому виконуються як мінімум чотири вимоги: урахування індивідуальних (інтелектуальних, емоційних, мотиваційних тощо) особливостей учня, його темпераменту, характеру сприйняття ним навчального матеріалу, типу пам'яті тощо; недопущення надмірного інтелектуального, емоційного, нервового навантаження під час освоєння навчального матеріалу, прагнення досягти оптимальних результатів навчання обов'язково при оптимізації необхідних витратах часу і сил учня і педагога; забезпечення такого підходу до освітнього процесу, який гарантував би підтримку сприятливого морально-психологічного клімату в навчальній групі, зміцнення психічного здоров'я учнів (Н.М. Михайлова); як валеологічно обґрунтовану систему заходів, спрямовану на створення безпечних та сприятливих умов для розвитку, навчання та виховання дитини (Ю.В. Півненко); як функціональну систему організаційних засобів управління навчальною, пізнавальною і практичною діяльністю учнів, яка науково і інструментально забезпечує збереження і зміцнення здоров'я (Г.М. Соловйов); як одні з найактуальніших освітніх підходів та як сукупність прийомів, форм і методів організації навчання без шкоди для здоров'я учнів, а також як якісну характеристику будь-якої педагогічної технології за критерієм її дії на здоров'я суб'єктів освіти (О.І. Чернишов). У дослідженні поняття «здоров'язбережувальні технології» використовується у тлумаченні В.М. Єфімової, яка трактує його як частину педагогічної науки, що вивчає і розробляє цілі, зміст і методи навчання здоровому способу життя, яка спрямована на вирішення питань здоров'язбереження у системі освіти; як спосіб організації, модель навчального процесу, яка гарантує збереження здоров'я всіх суб'єктів навчального процесу; як інструментарій освітнього процесу, як систему вказівок, які повинні забезпечити ефективність і результативність навчання разом зі збереженням здоров'я учнів.

Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі розглядається як процес набуття студентами вищих навчальних закладів кваліфікації, яка дозволить їм організовувати навчання з предмету «Фізична культура» відповідно до вікових, статевих та індивідуальних особливостей старшокласників, формувати у них необхідні знання, вміння і навички ведення здорового способу життя та розвивати їх життєво важливі рухові якості.

Готовність майбутнього вчителя фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі розглядається як результат підготовки та інтегративне особистісне утворення, яке формується у навчально-виховному процесі вищого начального закладу та зумовлює ефективність професійного функціонування з метою підвищення фізичної підготовленості та збільшення рухової активності старшокласників, зміцнення та збереження їх здоров'я. Нами представлена структура готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі, розглянуто сукупність чотирьох взаємопов'язаних структурних компонентів, до яких віднесено: мотиваційний, когнітивний, процесуальний та особистісний.

У другому розділі **«Теоретичне обґрунтування дослідно-експериментальної роботи щодо підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі»**

охарактеризовано методику та напрями дослідження; подано модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; розкриті педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Експериментальна робота здійснювалася протягом 2010-2016 років відповідно до прогностичного, організаційного, практичного та узагальнювального етапів:

– прогностичний етап (2010-2011 рр.) був спрямований на з'ясування мети експериментальної роботи, конкретизацію завдань експериментальної роботи, аналіз наукової літератури щодо підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі;

– організаційний етап (2012-2013 рр.) був спрямований на з'ясування термінологічного апарату підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; визначення структури готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; визначення критеріїв, показників і рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; виявлення та теоретичного обґрунтування педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; розроблення моделі підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі;

– практичний етап (2013-2015 рр.) був спрямований на впровадження педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; моніторинг рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі;

– узагальнювальний етап (2015-2016 рр.) був спрямований на якісний та кількісний аналіз даних, порівняння результатів експерименту з поставленими завданнями, оформлення та описання процесу експерименту.

Для оцінювання сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі були обрані мотиваційний, когнітивний, процесуальний та особистісний критерії. Оцінювання за мотиваційним критерієм здійснювалося відповідно до тесту на з'ясування мотивації успіху та боязні невдачі (за А. Реаном); за когнітивним критерієм – відповідно до тестових завдань, які дозволили з'ясувати рівень теоретичної обізнаності майбутніх учителів фізичної культури щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; за процесуальним критерієм – відповідно до картки для оцінювання сформованості професійно орієнтованих умінь та навичок студента, необхідних для впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; за особистісним критерієм – відповідно до тестів на вивчення наполегливості та оцінювання організаційних здібностей.

Модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі складається з цільового,

теоретико-методологічного, змістового, технологічного та результативного блоків (рис. 1).

Педагогічними умовами обрані такі: трансформація змісту підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах; педагогічна діагностика з використанням комп'ютерних технологій з метою визначення рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; набуття досвіду студентами щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій у процесі практичної діяльності зі старшокласниками.

Трансформація змісту підготовки майбутніх учителів фізичної культури відбувається за рахунок удосконалення навчальних програм з дисциплін «Вступ до спеціальності», «Загальна теорія здоров'я», «Легка атлетика та методика її викладання» та введення дисципліни за вибором студентів «Здоров'язбережувальні технології в старшій школі».

Для оцінювання рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі нами визначено мотиваційний, когнітивний, процесуальний та особистісний критерії. Відповідно до цих критеріїв було охарактеризовано показники та рівні (високий, середній, низький).

Високий рівень сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі характеризується наявністю у студентів стійкої мотивації до професійної діяльності у старшій школі, їх пізнавального інтересу до здоров'язбереження в освіті та до формування ціннісного ставлення старшокласників до зміцнення та збереження здоров'я; наявністю у студентів стійких прагнень до вдосконалення знань про зміст і призначення здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; наявністю у студентів яскраво виражених конструктивних, комунікативних, гностичних і рухових умінь та навичок щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі, стійкого прагнення до їх удосконалення. Студенти спрямовують зусилля на використання здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. У студентів спостерігається яскраво виражена наполегливість та організаторські здібності, необхідні для використання здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Педагогічна діагностика здійснювалася на основі комп'ютерної програми, розробленої у співавторстві з Р.П. Карпюком і О.М. Лінчуком, «ДКЛ: моніторинг рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі» (рис. 2).

Набуття досвіду студентами щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій у процесі практичної діяльності зі старшокласниками здійснювався у процесі роботи «Школи майбутнього вчителя фізичної культури», проведення ділових ігор, студентської наукової роботи, проведення практик і волонтерської діяльності у сфері здоров'язбереження учнів.

У третьому розділі **«Результативність дослідно-експериментальної роботи з підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі»** нами охарактеризовано

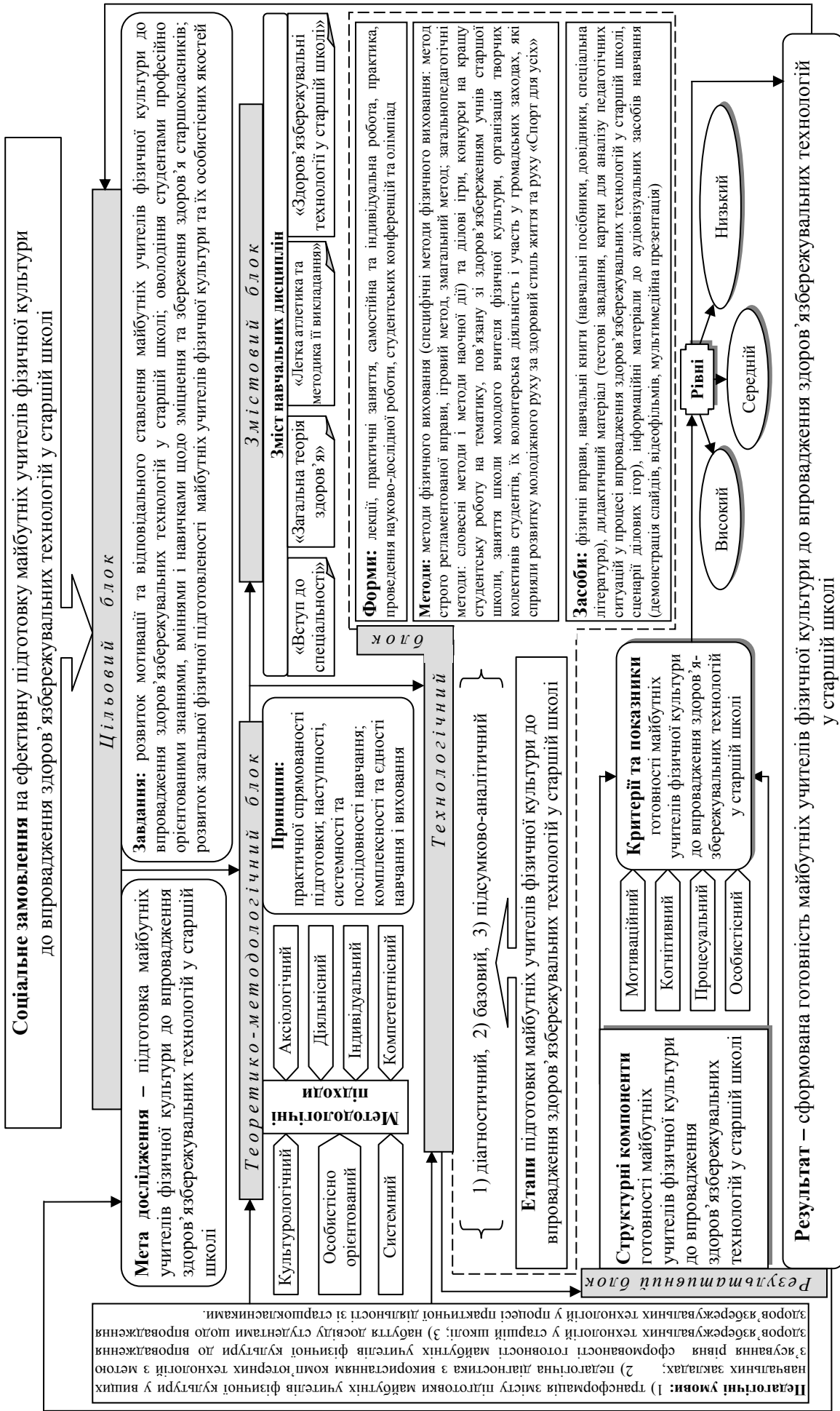

Рис. 1. Модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі

стан підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі та проаналізовано результати педагогічного експерименту.

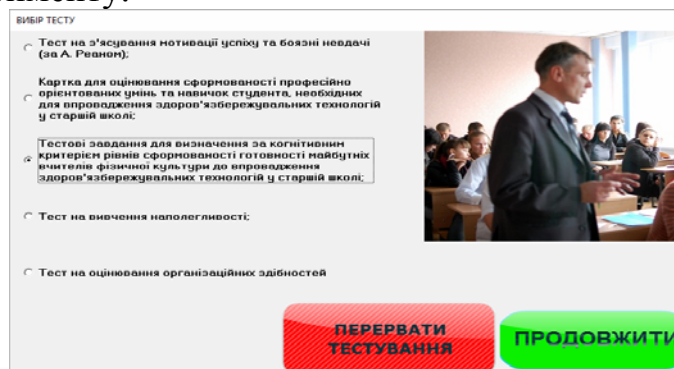

Рис. 2. Фрагмент комп'ютерної програми «ДКЛ: моніторинг рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі»

Для виявлення стану підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі було проведено анкетування студентів вищих навчальних закладів, у якому брало участь 465 осіб. Респондентами виступили 104 студенти Бердянського державного педагогічного університету, 78 студентів Запорізького національного університету, 92 студенти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, 122 студенти Луцького інституту розвитку людини «Україна», 69 студентів Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Вказали, що здоров'язбережувальні технології є засобом організації послідовних дій у навчально-виховному процесу, реалізації освітніх програм на основі всебічного врахування індивідуального здоров'я учнів, особливостей їх вікового, фізичного та психічного розвитку 65,22% студентів, вважають, що повністю володіють знаннями про зміст здоров'язбережувальних технологій, які впроваджуються у роботу зі старшокласниками 17,67% студентів, що повністю володіють знаннями про класифікацію здоров'язбережувальних технологій за характером і напрямом 15,41% студентів, що повністю володіють знаннями про розподіл комплексних здоров'язбережувальних технологій на технології комплексної профілактики захворювань, корекції і реабілітації здоров'я (фізкультурно-оздоровчі та валеологічні) та педагогічні технології, які формують здоровий спосіб життя 19,4% студентів, що повністю володіють професійною термінологією, необхідною для впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі 37,66% студентів.

Результати опитування 69 викладачів з вищеназваних вищих навчальних закладів показали, які вважають, що доцільно здійснювати підготовку майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі 69,62% викладачів, спрямовують свої зусилля на створення мультимедійних засобів навчання при підготовці студентів до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі 16,03% викладачів.

Дані анкетування 52 вчителів фізичної культури гімназії № 21 імені Кравчука, загальноосвітніх шкіл № 11, № 14, № 23, № 25, № 26 м. Луцька та загальноосвітніх шкіл № 1, № 3, № 5, № 22 м. Ковеля показали, що лише 14,55% респондентів вважають, що студенти-практиканти повністю володіють знаннями про мету, завдання та зміст здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; 30,91% респондентів вважають, що студенти-практиканти повністю володіють знаннями про особливості формування здорового способу життя старшокласників (рис. 3).

Рис. 3. Розподіл відповідей учителів фізичної культури, опитаних щодо володіння студентами-практикантами навичками організації і проведення фізкультурно-оздоровчих заходів зі старшокласниками (%)

На формувальному етапі педагогічного експерименту брали участь студенти набору (2011-2012 рр.) Луцького інституту розвитку людини «Україна» і Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, а також студенти набору (2014-2015 рр.) Приватного вищого навчального закладу «Академія рекреаційних технологій і права», які входили до контрольної (n = 72 осіб) та експериментальної (n = 75 особи) груп. Студенти контрольної групи навчалися за традиційною системою підготовки. У підготовку студентів експериментальної групи впроваджувалися виявлені і теоретично обґрунтовані педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. Слід зазначити, що студенти контрольної групи навчалися за традиційною системою підготовки. У підготовку студентів експериментальної групи впроваджувалися виявлені і теоретично обґрунтовані педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Порівняльний аналіз результатів формуального етапу педагогічного експерименту свідчить про те, що підготовка студентів експериментальної групи виявилася результативнішою на відміну від студентів контрольної групи. Так, у контрольній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні сформованості готовності за мотиваційним критерієм, збільшилась відповідно на 4,17% і 9,72%, які мали низький рівень – зменшилась на 13,89%. В експериментальній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні

сформованості готовності за мотиваційним критерієм, збільшилась відповідно на 9,33% і 17,33%, які мали низький рівень – зменшилась на 26,68%.

Водночас навчання студентів показало такі зміни: у контрольній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні сформованості готовності за когнітивним критерієм, збільшилась відповідно на 6,94% і 4,17%, які мали низький рівень – зменшилась на 11,11%. Під впливом експериментального навчання в експериментальній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні сформованості готовності за когнітивним критерієм, збільшилась відповідно на 12% і 16%, які мали низький рівень – зменшилась на 28%.

У контрольній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні сформованості готовності за процесуальним критерієм, збільшилась відповідно на 5,56% і 6,94%, які мали низький рівень – зменшилась на 12,5%. В експериментальній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні за процесуальним критерієм, збільшилась відповідно на 16% і 22,67%, які мали низький рівень – зменшилась на 38,67%. У контрольній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні сформованості наполегливості, збільшилась відповідно на 8,33% і 5,56%, які мали низький рівень – зменшилась на 13,89%. В експериментальній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні сформованості наполегливості, збільшилась відповідно на 13,33% і 14,67%, які мали низький рівень – зменшилась на 28%. У контрольній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні сформованості організаційних здібностей, збільшилась відповідно на 6,94% і 8,33%, які мали низький рівень – зменшилась на 15,28%. В експериментальній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні сформованості організаційних здібностей, збільшилась відповідно на 16% і 17,33%, які мали низький рівень – зменшилась на 33,33%.

Дані формувального етапу педагогічного експерименту свідчать про те, що у контрольній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні сформованості готовності до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі, збільшилась відповідно на 6,39% і 6,67%, які мали низький рівень зменшилась на 13,33%. В експериментальній групі кількість студентів, які мали високий та середній рівні сформованості готовності до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі, збільшилась відповідно на 13,33% і 17,6%, які мали низький рівень – зменшилась на 30,93% (рис. 4).

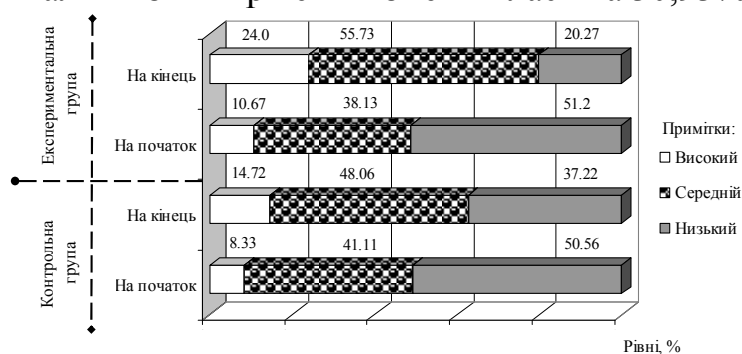

Рис. 4. Розподіл рівнів сформованості готовності студентів експериментальної та контрольної груп до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі (%)

На кінець педагогічного експерименту структура готовності майбутніх учителів фізичної культури, які входили до експериментальної групи, до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі визначається трьома факторами, що пояснюють 70,97 % сумарної дисперсії ознак. Найбільш значущими структурними компонентами готовності, які формують фактор 1, є мотиваційний та особистісний компоненти (за показниками сформованості наполегливості) (що пояснюють 25,81 % загальної дисперсії). Фактор 2 визначається дещо іншими двома структурними компонентами готовності – когнітивним і процесуальним компонентами (що пояснюють 22,97 % загальної дисперсії). Фактор 3 обумовлений особистісним компонентом (за показниками сформованості організаторських здібностей) (що пояснює 22,19 % загальної дисперсії).

Аналіз результатів педагогічного експерименту свідчить про ефективність виявлених і теоретично обґрунтованих педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

ВИСНОВКИ

У дисертаційному дослідженні теоретично узагальнено і запропоновано розв'язання проблеми підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. Результати проведеного дослідження засвідчили ефективність розв'язання поставлених завдань і дали підстави для формулювання таких загальних висновків.

1. Теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури та літератури з фізичної культури дав змогу з'ясувати стан розробленості проблеми підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. На сьогодні суспільство вимагає від вищої професійної освіти професійної підготовки відповідальної та соціально активної особистості, здатної до розв'язання виникаючих педагогічних проблем, яка володіє високим рівнем готовності до виконання професійних функцій і, зокрема, готовності до продуктивного впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі розглядається як процес набуття студентами вищих навчальних закладів кваліфікації, яка дозволить їм організувати навчання з предмету «Фізична культура» відповідно до вікових, статевих та індивідуальних особливостей старшокласників, формувати у них необхідні знання, вміння і навички ведення здорового способу життя та розвивати їх життєво важливі рухові якості. Готовність майбутнього вчителя фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі розглядається як результат підготовки та інтегративне особистісне утворення, яке формується у навчально-виховному процесі вищого начального закладу та зумовлює ефективність професійного функціонування з метою підвищення фізичної підготовленості та збільшення рухової активності старшокласників, зміцнення та збереження їх здоров'я.

2. Теоретично обґрунтовано структуру готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій

школі, яка розглядається як сукупність чотирьох взаємопов'язаних структурних компонентів, наповнених якісними характеристиками і показниками: мотиваційного, когнітивного, процесуального та особистісного. Мотиваційний компонент відображає мотивацію студентів до професійної діяльності у старшій школі, їх пізнавальний інтерес до здоров'язбереження в освіті, до формування ціннісного ставлення старшокласників до зміцнення та збереження здоров'я. Когнітивний компонент відображає теоретичну обізнаність майбутніх учителів фізичної культури щодо здоров'язбережувальних технологій у старшій школі (знання щодо індивідуально-психологічних особливостей старшокласників, знання щодо організації, підготовки і проведення уроку фізичної культури, знання щодо позакласної роботи з фізичного виховання з учнями старшої школи, знання щодо загальної теорії здоров'я, знання щодо формування здорового способу життя старшокласників, знання щодо особливостей впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі, знання щодо вдосконалення рухових якостей старшокласників). Процесуальний компонент відображає конструктивні, комунікативні, гностичні та рухові вміння і навички майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. Конструктивні вміння і навички полягають в уміннях і навичках складати комплекс фізичних вправ для старшокласників, здійснювати перспективне і поточне планування з предмету «Фізична культура», який викладається у старшій школі. Комунікативні вміння і навички полягають в уміннях і навичках вступати в контакт з людьми, будувати з ними відносини, володіти культурою мови, зацікавлювати старшокласників до занять фізичними вправами та передати їм свою захопленість щодо цих занять. Гностичні вміння та навички полягають в уміннях і навичках спостерігати за ставленням старшокласників до процесу зміцнення власного здоров'я та підвищення їх фізичної підготовленості, аналізувати педагогічні ситуації, користуватися навчально-методичною і науковою літературою, інформацією з мережі Інтернет щодо сучасних здоров'язбережувальних технологій. Рухові вміння та навички полягають в уміннях і навичках виконувати та правильно показати фізичні вправи, що входить в програму навчання старшокласників з предмету «Фізична культура», страхувати при виконанні учнями фізичних вправ. Особистісний компонент відображає наполегливість і організаторські здібності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

3. Уточнено критеріальну базу моніторингу ефективності підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі, до складу якої ввійшли мотиваційний, когнітивний, процесуальний та особистісний критерії, показники та рівні (високий, середній, низький).

4. Розроблено та теоретично обґрунтовано модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. Цільовий блок моделі відображає необхідність реалізації основної мети (підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі) та розв'язання завдань (розвиток мотивації та відповідального ставлення майбутніх учителів фізичної

культури до впровадження здоров'язберезувальних технологій у старшій школі; оволодіння студентами професійно орієнтованими знаннями, вміннями і навичками щодо зміцнення та збереження здоров'я старшокласників; розвиток загальної фізичної підготовленості майбутніх учителів фізичної культури та їх особистісних якостей). Теоретико-методологічний блок складається з аксіологічного, діяльнісного, індивідуального, компетентнісного, культурологічного, особистісно орієнтованого, системного методологічних підходів і принципів (практичної спрямованості підготовки, наступності, системності та послідовності навчання, комплексності та єдності навчання і виховання). Змістовий блок моделі відображає наявність професійно орієнтованих знань, умінь і навичок, якими оволодів майбутній учитель фізичної культури на аудиторних і позааудиторних заняттях з дисциплін «Вступ до спеціальності», «Загальна теорія здоров'я», «Легка атлетика та методика її викладання» та введення дисципліни за вибором студентів «Здоров'язберезувальні технології в старшій школі». Технологічний блок моделі розкриває зміст програмно-технологічного забезпечення підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язберезувальних технологій у старшій школі. Результативний блок моделі відображає: структурні компоненти готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язберезувальних технологій у старшій школі; критерії (мотиваційний, когнітивний, процесуальний та особистісний), показники та рівні (високий, середній, низький). Результатом є сформована готовність майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язберезувальних технологій у старшій школі.

5. Виявлено та теоретично обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язберезувальних технологій у старшій школі, до яких віднесено: трансформацію змісту підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах; педагогічна діагностика з використанням комп'ютерних технологій з метою визначення рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язберезувальних технологій у старшій школі; набуття досвіду студентами щодо впровадження здоров'язберезувальних технологій у процесі практичної діяльності зі старшокласниками. У процесі експериментальної роботи спостерігалися більш помітні зміни якості підготовки студентів експериментальної групи порівняно з контрольною групою. Дослідно-експериментальна робота підтвердила ефективність виявлених і теоретично обґрунтованих педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язберезувальних технологій у старшій школі.

Проведене дослідження дозволило визначити перспективні напрями подальшої розробки проблеми підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язберезувальних технологій у старшій школі: аналіз закордонного досвіду здоров'язбереження учнів старшої школи та подальше професійне самовдосконалення майбутніх учителів фізичної культури в питаннях, пов'язаних з впровадження здоров'язберезувальних технологій у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Навчальні посібники, тестові завдання

1. Артюшенко О.Ф. Організація та проведення змагань з легкої атлетики : навчальний посібник / О.Ф. Артюшенко, В.Д. Дручик, Р.П. Карпюк, Л.А. Нечипоренко, О.В. Нечипоренко. – К. : ТОВ «Козарі», 2013. – 110 с.
2. Дручик В.Д. Тестові завдання до теоретичної частини з дисципліни «Загальна теорія здоров'я» / В.Д. Дручик, Р.П. Карпюк. – К. : ТОВ «Козарі», 2010. – 28 с.
3. Артюшенко О.Ф. Організація та проведення змагань з легкої атлетики : тестові завдання / О.Ф. Артюшенко, В.Д. Дручик, Л.А. Нечипоренко, Р.П. Карпюк. – К. : ТОВ «Козарі», 2011. – 66 с.
4. Дручик В.Д. Тестові завдання з дисципліни «Легка атлетика» / В.Д. Дручик, Р.П. Карпюк. – К. : ТОВ «Козарі», 2011. – 34 с.

Статті у наукових фахових виданнях

5. Дручик В.Д. Формування мотивації майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності у старшій школі / В.Д. Дручик // Наукові записки : [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова; укл. Л.Л. Макаренко. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – Випуск LXXXIII (93). – С. 48-54.
6. Дручик В.Д. Здоров'язбережувальна спрямованість освітнього процесу підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи у старшій школі / В.Д. Дручик // Наукові записки : [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова ; укл. Л.Л. Макаренко. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Випуск LXXXIV (94). – С. 86-92.
7. Дручик В.Д. Модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі / В.Д. Дручик // Наукові записки : [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; укл. Л.Л. Макаренко. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – Випуск LXXXV (95). – С. 67-73.
8. Дручик В. Д. Особливості підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі / В. Д. Дручик // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / Фізична культура і спорт : зб. наукових праць / За ред. Г.М. Арзютова. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – Випуск 10. – С. 271-275.
9. Дручик В.Д. Термінологія підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі / В.Д. Дручик, Р.П. Карпюк // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка; гол. ред. Носко М.О. – Чернігів: ЧДПУ, 2011. – Вип. 86. – Т. II. – С. 333-336.
10. Дручик В.Д. Сучасний погляд на підготовку майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі / В.Д. Дручик, Р.П. Карпюк // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка; гол. ред. Носко М.О. – Чернігів :

ЧДПУ, 2011. – Вип. 91. – Т. I. – С. 137-140.

11. Дручик В.Д. Педагогічне оцінювання сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі / В.Д. Дручик // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / Фізична культура і спорт : зб. наукових праць / За ред. Г.М. Арзютова. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – Випуск 6(62)15. – С. 32-35.

12. Дручик В.Д. Про розвиток досвіду студентів щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій у процесі практичної діяльності зі старшокласниками / В.Д. Дручик // Педагогічні науки Сорегісіс : теорія, історія, інноваційні технології : зб. наук. праць / голов. ред. А.А. Сбруєва. – Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2016. – № 6 (50). – С. 40-50.

Стаття в зарубіжному науковому фаховому виданні

13. Дручик В.Д. Методологические подходы к проблеме подготовки будущих учителей физической культуры к использованию здоровьесберегательных технологий в старшей школе / В.Д. Дручик // Гуманитарные проблемы гуманитарных и естественных наук. – 2013. – №8 (55). – С. 251-254.

Матеріали науково-практичних конференцій

14. Дручик В.Д. Сучасні підходи до формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі / В.Д. Дручик, Р.П. Карпюк // Актуальні питання фізичного виховання, спорту та здоров'я студентської молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. / гол. ред. С.Г. Кушнір юк. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2011. – С. 11-19.

15. Дручик В.Д. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбереження старшокласників як пріоритетний напрям системи вищої фізкультурної освіти / В.Д. Дручик, Р.П. Карпюк // Актуальні проблеми фізичного виховання, реабілітації, спорту та туризму : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції 13-14 жовтня 2011 р. / за ред. В.М. Огаренко та ін. – Запоріжжя : КПУ, 2011. – С. 62-63.

16. Дручик В.Д. Про підготовку майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності у старшій школі / В.Д. Дручик // Актуальні проблеми фізичного виховання, реабілітації, спорту та туризму : тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції 10-11 жовтня 2013 р. / за ред. В.М. Огаренко та ін. – Запоріжжя : КПУ, 2013. – С. 62-63.

АНОТАЦІЇ

Дручик В.Д. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ, 2017.

У дисертації досліджено підготовку майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

У результаті дослідження вперше введено в науковий обіг і схарактеризоване поняття «підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі»; виявлено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі (трансформація змісту підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах; педагогічна діагностика з використанням комп'ютерних технологій з метою визначення рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; набуття досвіду студентами щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій у процесі практичної діяльності зі старшокласниками); розроблено та теоретично обґрунтовано модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі, яка складається з цільового, теоретико-методологічного, змістового, технологічного та результативного блоків.

Уточнено критеріальну базу моніторингу ефективності підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Ключові слова: підготовка, майбутні вчителі фізичної культури, здоров'язбережувальні технології, старша школа.

Дручик В. Д. Подготовка будущих учителей физической культуры к внедрению здоровьесберегательных технологий в старшей школе. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального образования – Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова. – Киев, 2017.

В диссертации исследована подготовка будущих учителей физической культуры к внедрению здоровьесберегательных технологий в старшей школе.

Подготовка будущих учителей физической культуры к внедрению здоровьесберегательных технологий в старшей школе рассматривается как процесс приобретения студентами высших учебных заведений квалификации, которая позволяет им организовывать обучение по предмету «Физическая культура» в соответствии с возрастными, половыми и индивидуальными особенностями старшеклассников, формировать у них необходимые знания, умения и навыки ведения здорового образа жизни и развивать их жизненно важные двигательные качества.

Готовность будущего учителя физической культуры к внедрению здоровьесберегательных технологий в старшей школе рассматривается как интегративное личностное образование, которое формируется в учебно-воспитательном процессе высшего начального заведения и предопределяет эффективность профессионального функционирования с целью повышения физической подготовленности и увеличения двигательной активности старшеклассников, укрепления и сохранения их здоровья.

Выявлено, теоретически обоснованно и экспериментально проверены педагогические условия подготовки будущих учителей физической культуры к внедрению здоровьесберегательных технологий в старшей школе (трансформация содержания подготовки будущих учителей физической культуры в высших учебных заведениях; педагогическая диагностика с использованием компьютерных технологий с целью определения уровней сформированности готовности будущих учителей физической культуры к внедрению здоровьесберегательных технологий в старшей школе; овладение опытом студентами относительно внедрения здоровьесберегательных технологий в процессе практической деятельности со старшеклассниками).

Разработана и теоретически обоснована модель подготовки будущих учителей физической культуры к внедрению здоровьесберегательных технологий в старшей школе, которая состоит из целевого, теоретико-методологического, содержательного, технологического и результативного блоков.

Уточнена критериальная база мониторинга эффективности подготовки будущих учителей физической культуры к внедрению здоровьесберегательных технологий в старшей школе.

Ключевые слова: подготовка, будущие учителя физической культуры, здоровьесберегательные технологии, старшая школа.

Druchik V.D. Preparation of the future teachers of physical culture to the introduction of health savings technologies in high school. – Manuscript.

Dissertation for the degree of candidate of pedagogical sciences, specialty – 13.00.04 – Theory and Methods of Professional Education. – National Pedagogical Dragomanov University. – Kyiv, 2017.

The thesis investigated the training of future teachers of physical culture to the introduction of health savings technologies in high school.

The study was first introduced in the scientific revolution and is characterized by the concept of «training of future of physical culture to the introduction of health savings technologies in high school»; revealed theoretically grounded and experimentally tested pedagogical conditions of preparation of the of physical culture to the introduction of saving technologies in high school (the transformation of the content of training of future of physical culture in higher education, pedagogical diagnostics using computer technology to determine the level of readiness of the future teachers of physical culture to introduce health savings technologies in high school, the development of students' experience in introducing savings technologies health in the process of practical activity with high school students) developed and theoretically grounded model of training of future teachers of physical culture to the introduction of health savings technologies in high school, consisting of the target, theoretical and methodological, meaningful, and effective technological blocks.

Specification of the criterion base of monitoring the effectiveness of training of future teachers of physical culture to the introduction of health savings technologies in high school.

Keywords: training future teachers of physical culture, health savings technology high school.

Підписано до друку 05.12.2016 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Наклад 100 прим. Зам. № 446
Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова. 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002.
(044) 239-30-26.